

allereerst vastgesteld worden, *wat in de toekomst de taak van het hoofdbestuur moet zijn*. Die vaststelling zal niet moeten geschieden in algemeene woorden zooals: „algemeene vergadering — souverain; hoofdbestuur — regeerbevoegdheid; dagelijksch bestuur — belast met door regelen gebonden taak”; integendeel nauwkeurig zal omschreven moeten worden, waar ligt het arbeidsterrein van het hoofdbestuur, waar dat der groepsbesturen. Eerst indien dat geschied is, zal overleg gepleegd kunnen worden — maar dan berustend op feiten, niet op bespiegelingen — over de inrichting der hulp-krachten voor het hoofdbestuur. Tot zoolang is eigenlijk alle geredeneer over de voorstellen van het hoofdbestuur een gepraat in den wilde. Wil men dus inderdaad thans een blijvende bestuurs-inrichting maken, laat dan eerst de algemeene vergadering zich duidelijk geformuleerd uitspreken over de toekomstige taak van het hoofdbestuur.

Ten slotte wil ik — al voel ik dat het een teere zaak is — op een gevaar wijzen. Bij de besprekingen en in de stukken over de hervormingsplannen is een persoonlijk element ingeslopen. SIKKEL had reeds te Amsterdam medegedeeld, dat er geweest waren, die gezegd hadden: „indien gij directeur-generaal wordt, ben ik voor de voorstellen”; in zijn ingezonden stuk van 15 Mei in dit *Tijdschrift* begint hij met deze woorden: „Van een paar zijden heb ik den wensch gehoord: ik moet met het directeurschap — het tweede voorzitterschap, als vaste betrekking — belast worden”. DE HARTOGH wil SIKKEL Kamerlid maken om onze belangen te doen behartigen. MEINDERS schrijft, dat een oud-hoofdbestuurder in de kringvergadering te Zutphen had gezegd: „Wanneer SIKKEL wil, kan hij het geheele zaakje alléén wel opknappen” en wil den zittingsduur van het voorzitterschap van SIKKEL met drie jaar verlengen. Er is reeds zóóveel gezegd over de verdiensten van SIKKEL, dat ik daarover gerust kan zwijgen.

Maar begrijpt men niet, welk een alles verstikkend gevaar voor onze Maatschappij ligt opgesloten in deze persoons-cultus? Voelt men niet, hoe belachelijk men onze Maatschappij maakt door een organisatie afhankelijk te stellen van de vervulling van een taak door één bepaalden persoon?

En zullen, nu SIKKEL de aanvaarding van het gesalarieerde ambt onvoorwaardelijk van de hand wijst, deze betrekkelijke voorstanders overgaan tot de oppositie?

Ligt ook hierin niet een bewijs, dat wij moeten maken een blijvende organisatie onzer Maatschappij, waarin en waarmede gewone — als het kan de besten daaronder — menschen kunnen werken? Indien er een organisatie moet komen pasklaar voor één man, dan zou het maar beter zijn, dat onze Maatschappij zelfmoord pleegt. Laat men dus verder zuiver objectief blijven en alle persoonlijke elementen uitschakelen.

Ook SIKKEL zelf — dunkt mij — moet dit aangenaam zijn.

Amsterdam, 23 Mei 1920.

D. BROCX.

II.

In zijn antwoord op mijn ingezonden stuk rangschikt KOCH mij onder de „voorstanders onder zeer groote reserve”. Dit acht ik minder juist. Na het aftreden toch van het hoofdbestuur in 1918 waren er vele leden, bij wie ik mij gaarne aangesloten heb, die meenden, dat men moest trachten SIKKEL tot voorzitter onzer Maatschappij te doen verkiezen, omdat hij de man was, van wien men kon verwachten, dat hij de leiding krachtig ter hand zou nemen. Dat hij dit niet anders kon doen, dan door ingrijpende veranderingen voor te stellen, was te verwachten. Nu het voorstel daartoe dan ook voor ons ligt, moeten die personen vooral naar beste krachten daaraan medewerken. Wil dat nu zeggen, dat men zonder meer alles in dat voorstel moet goedkeuren? Geenszins; SIKKEL zelf verzocht geen critiek te sparen. En als men dan een poging waagt, om een bezwaar uit den weg te ruimen — waarvan men zelf reeds de mogelijkheid om het op te lossen erkent —, dat het aannemen der voorstellen zou kunnen bemoeilijken, is men dan een voorstander onder zeer groote reserve?

KOCH zegt: die poging zal aanleiding geven tot een theoretische bespiegeling over de instructie, zonder dat daardoor het bezwaar wordt opgeheven. Maar heeft nu de

uitkomst zijn verwachting niet reeds gelogenstraf? SIKKEL, meen ik, is er in geslaagd deze bezwaren op te heffen in zijn stuk in het *Tijdschrift* van 22 Mei 11., waar hij o. a. schrijft, dat de tweede voorzitter slechts die vergaderingen en bijeenkomsten zal leiden, waarvoor de gedragslijn reeds vaststaat; met andere woorden leiding en initiatief blijven in handen van het hoofdbestuur en de uitwerking wordt opgedragen aan de dignitarissen van het bureau, die daaraan dan al hun tijd kunnen besteden. Zodoende zal dan de opperste leiding wel niet, zooals KOCH wenscht, bij het dagelijks bestuur blijven, maar bij het hoofdbestuur, welks leden toch ook door de leden der Maatschappij gekozen worden.

Ik meen dan ook, dat wij tot daden kunnen overgaan en volgens het voorstel *b.* onze Maatschappij zóó moeten inrichten, dat zij niet uitsluitend een vakvereniging wordt, waardoor vele leden zouden uittreden, maar aan den anderen kant ook zóó, dat de vakbelangen *in* onze Maatschappij in vollen omgang kunnen behartigd worden, opdat nu weer niet andere leden — zooals indertijd de specialisten — *buiten* de Maatschappij een vereeniging tot behartiging hunner vakbelangen zullen oprichten en wij zodoende een copie van het Leipziger verband zouden krijgen.

Rotterdam, 22 Mei 1920.

B. C. VAN DER NAGEL.

III.

Voor den voorzitter der Maatschappij zal het ongetwijfeld een teleurstelling zijn te vernemen, dat de Utrechtsche afdeeling zich tegen de voorstellen van het hoofdbestuur heeft verklaard. Na de lezing op 21 Mei j.l. van prof. JORDAN had de gewone uittocht van kringleden, die geen belangstellen in het maatschappelijk gedeelte, plaats, en bleef een groep van ongeveer veertig leden achter, die met overgroote meerderheid den valbijl hebben gebruikt om het — naar hun meening — groote waterhoofd, dat SIKKEL der Maatschappij had toegedacht, te doen vallen. Velen uit Utrecht betreuren dit resultaat toch ook wel. De thuisblijvers waren velen en het is een diep treurig verschijnsel, dat men zoo weinig belangstelling heeft voor de richting, waarin onze Maatschappij zich zal ontwikkelen. Wij schijnen nog meer aan den lijve te moeten voelen, dat over ons zonder ons wordt beschikt.

Hoe weinig voelt onze stand toch voor organisatie, terwijl de tijd ons leert, dat organisatie noodig is niet alleen, maar ook vruchtdragend. De tijd is in aantocht, dat wij ons zullen moeten verdedigen tegen fondsindustrieelen, terwijl de tijd achter ons ligt, waarin wij gelegenheid hadden een goede stelling te betrekken. Zij, die tegen stemden, deden dit ongetwijfeld uit liefde voor de Maatschappij, maar wat geven zij er voor in de plaats. Niets. Wij moeten toch wel gelooven dat de Maatschappij, op de oude wijze bestuurd, een krachteloos lichaam wordt. De reglementen zijn vele, te veel om te kennen, en de kracht is gering. Onze voorzitter van de afdeeling was ten vorigen jare meer, ja veel meer geneigd tegen de Maatschappij als vakorganisatie, en nu, zelf hoofdbestuurlid zijnde, stemde hij voor, omdat de ondervinding geleerd had, dat een andere weg dan de „betaalde leiding” der Maatschappij niet open ligt.

Zien wij dan niet in Duitschland, dat organisatie, die langs wettelijke middelen onzen stand en ons brood moet verdedigen, ook nog wat is? Wordt het bestaan van alle artsen daar niet bedreigd? Wat moet er van komen, als wij niet onze kracht kunnen laten zien? Werkelijk de tegenstanders storen zich niet veel aan ethica, als het betreft de betaling van ons werk door den arbeider.

Daarom hebben wij finantieel meer te offeren, wij hebben te decentraliseeren, maar ook te centraliseeren. Mogen wij van onze collega's zooveel vrijen tijd vragen voor ons, als nu het geval is. Hun eigen bestaan dwingt hen in dezen te remmen tot nadeel van den invloed, die van ons ten goede kan uitgaan.

Moge het Utrechtsche voorbeeld dan ook geen navolging vinden, al is er critiek te pefenen; met alleen af te breken bereiken wij niets.

Utrecht, 24 Mei 1924.

G. F. GEZELLE MEERBURG,